

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžd/4/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201533
Dátum vydania rozhodnutia:	07.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013201533.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobkyne N. S., bytom Y., zastúpenej Mgr. Vasilom Demjanom, Koprivnická 15, Bratislava, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2 Bratislava (predtým Krajskému riaditeľstvu policajného zboru, Krajskému dopravnému inšpektorátu, Špitálska 14, Bratislava), o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. p. KRPZ-P-19/BA-KDI21-2013 zo dňa 27. júna 2013, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/205/2013-41 zo dňa 5. decembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/205/2013-41 zo dňa 5. decembra 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie o priestupku

Rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV, Okresného dopravného inšpektorátu č. p.: ORP-P-1207/BAIV-ODI1-2012 zo dňa 9. apríla 2012 bola žalobkyňa uznaná za vinnú z priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. g/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“) na tom skutkovom základe, že dňa 11.12.2012 v čase o 16,40 hod. viedla motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, EČV H. v Bratislave po štátnej ceste 1/2 v smere do miestnej časti Záhorská Bystrica, pričom neprispôsobila rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, v dôsledku čoho pri brzdení s vozidlom dostala šmyk, následkom čoho s vozidlom prešla vpravo mimo vozovku do priekopy. Pri dopravnej nehode došlo k ľahkému zraneniu žalobkyne. K zraneniu iných osôb pri dopravnej nehode nedošlo, požitie alkoholu pred jazdou u vodičky zistené nebolo, vznikla hmotná škoda na vozidle žalobkyne.

Za tento priestupok bola žalobkyni uložená sankcia - pokuta vo výške 150,- € a zákaz činnosti viesť

motorové vozidlo na dobu 4 mesiacov. Zároveň jej bola podľa § 79 ods. 1 zákona o priestupkoch v spojení s § 1 vyhlášky č. 411/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov o priestupkoch, uložená povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 16,- €.

Voči tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, ktoré žalovaný vybavil listom zo dňa 27.6.2013 č. KRPZ-P-19/BA-DI21-2013, ktorým oznámil žalobkyni, že jej odvolanie ako odvolací orgán preskúmal v zmysle ust. § 65 zákona o správnom konaní, vyhodnotil ho ako oneskorene podané, pričom dospel k záveru, že odvolanie neodôvodňuje obnovu konania, zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

Prvostupňové správne rozhodnutie bolo doručované tak, že 15. apríla 2013 bol vykonaný doručovateľom neúspešný pokus o doručenie u zástupcu žalobkyne splnomocneného pre celé priestupkové konanie s výzvou o opakované doručenie nasledujúci deň. Dňa 16. apríla 2013 bolo opakované doručenie bezvýsledné, preto doručovateľ písomnosť uložil dňom 16. apríla 2013 na pošte, kde si zásielku vyzdvihol zástupca žalobkyne 2. mája 2013 a odvolanie proti prvostupňovému správnomu rozhodnutiu podal 16. mája 2013.

Krajský dopravný inšpektorát ako odvolací orgán napriek tomu vychádzajúc z ustanovenia § 24 Správneho poriadku zotrval na svojom stanovisku, že odvolanie podané dňa 16. mája 2013 bolo podané oneskorene, nakoľko posledný deň na podanie odvolania bol 6. máj 2013.

II.

Konanie na súde I. stupňa

Krajský súd v Bratislave na základe žaloby preskúmal správne konanie a rozhodnutia v ňom vydané a podľa ust. § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. zrušil napadnuté i jemu predchádzajúce rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podľa § 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, orgány štátnej správy SR a obce vedú občanov k tomu, aby dodržiavali zákony a ostatné právne predpisy a rešpektovali práva spoluobčanov, dbajú najmä o to, aby občania nesťažovali plnenie úloh štátnej správy a obcí, nenarúšali verejný poriadok a občianske spolunažívanie. V preskúmvanej veci bolo v prvom rade potrebné posúdiť otázku, či je možné považovať upovedomenie žalovaného zo dňa 27. júna 2013 za rozhodnutie a či je možné ho súdne preskúmať. Pri posudzovaní tejto otázky vychádzal krajský súd zo skutočnosti, že pojem „rozhodnutie“ je označením technickým a je potrebné k nemu pristupovať vždy z hľadiska jeho obsahu, a nie formy. Nie je rozhodujúce, ako správny orgán svoj akt označil, alebo či vec vybavil neformálnym prípisom (či formálne nedokonalým rozhodnutím, napríklad bez odôvodnenia či poučenia o opravnom prostriedku) v domnienke, že nie je jeho povinnosťou vydať rozhodnutie v určitej procesnej forme. Takýto akt môže byť tiež podrobený súdnemu prieskumu.

Krajský súd v Bratislave vychádzajúc aj z judikatúry NS SR (10Sžd/36/2011, 4Sžso/8/2013) konštatoval, že keď žalovaný preskúmal odvolanie žalobkyne v zmysle § 60 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok), o ktorom nevydal rozhodnutie, žalobkyňu upozornil len listom, krajský súd takéto upozornenie považoval za rozhodnutie, a preto ho podrobil podľa § 247 ods. 1 OSP a nasl. súdnemu prieskumu.

Pokiaľ ide o samotný skutok priestupku a jeho právne posúdenie i konanie, ktoré predchádzalo preskúmvanému rozhodnutiu o ňom, konštatoval, že rozhodnutie žalovaného (list) a jemu predchádzajúce rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Bratislava IV. v Bratislave je rozhodnutím, ktoré sa opiera o domnienky a nie fakty a navyše je rozhodnutím protiprávnym v tom, že dopravná nehoda je udalosťou, ktorou účastník nehody spôsobí inému účastníkovi nehody a nie sebe zranenie, smrť, škodu, poškodenie cesty, všeobecne prospešného zariadenia, uniknú nebezpečné veci alebo na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda, zrejme prevyšujúca jedenapolnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona. Na základe posúdenia okolností v predmetnej veci krajský súd konštatoval, že k žiadnej dopravnej nehode nedošlo.

Už zo znenia zákona o cestnej premávke, ale aj z koncepcie priestupku uvedenej v citovanom ustanovení § 2 ods. 1 ZP je zrejmé, že dopravnou nehodou (resp. priestupkom, ktorý je založený na spôsobení dopravnej nehody) nemôže byť udalosť v cestnej premávke, ktorou účastník spôsobí zranenie, resp. škodu sebe. Opačný výklad by viedol k prísnejšiemu postihu za priestupky, než za trestné činy, pri

ktorých je vylúčený postih za konanie, ktoré by inak formálne bolo trestné okrem, ak by ním nebol poškodený samotný páchatel' - ak by nechýbal v trestnom zákone doslovne predpokladaný znak (R NS SR 10Sžd/22/2012). V prípade preukázania, že žalobkyňa nejazdila na ceste v súlade s ustanoveniami § 9 ods. 1 a § 16 ods. 1 ZCP, v dôsledku čoho dostala šmyk, čím sa jej vozidlo dostalo mimo cestu, samo o sebe nezakladá zodpovednosť za priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. g) ZP.

Priestupkom je nielen konanie, ktoré má formálne znaky uvedené v zákone o priestupkoch, resp. iných zákonov, je to aj konanie, ktoré musí byť jednak zavinené a jednak porušuje, resp. ohrozuje záujem spoločnosti a má určitú spoločenskú nebezpečnosť. Nie každé konanie uvedené - formálne popísané v osobitnej časti zákona o priestupkoch bude aj priestupkom.

Krajský súd uviedol, že žalovaný podstatne pochybil v právnej kvalifikácii konania žalobkyne, rovnako pochybil v dokazovaní, ktoré bolo podľa názoru súdu vykonané nedostatočne a tendenčne. Bolo povinnosťou orgánov objasňujúcich priestupok preukázať, že skutok sa stal a že je priestupkom a že ho spáchala žalobkyňa. Je povinnosťou orgánov objasňujúcich priestupok objasniť skutkový stav tak, aby dával nepochybný podklad pre rozhodnutie o prípadnej vine.

Ďalšie pochybenie žalovaného videl súd v postupe žalovaného, ktorý postupoval podľa § 60 v spojení s § 65 Správneho poriadku, keď podané odvolanie žalobkyne vyhodnotil v režime mimo odvolacieho konania. V danom prípade žalobkyňa tvrdila, že v konaní je zastúpená právnym zástupcom, ktorý prevzal predmetné rozhodnutie dňa 2. mája 2013. Proti uvedenému rozhodnutiu podal následne odvolanie na poštovú prepravu dňa 16. mája 2013.

V správnom konaní tvrdil, že v dňoch 16. apríla 2013 - 21. apríla 2013 v mieste trvalého bydliska na adrese, na ktorú správny orgán prvého stupňa rozhodnutie o priestupku doručoval, sa nezdržiaval, nakoľko sa zdržiaval na svojom pracovisku u svojich rodičov v G.. Nemal teda reálnu možnosť dozvedieť sa o skutočnosti, že mu správny orgán prvého stupňa doručuje do vlastných rúk písomnosť, ktorú si musí prevziať do 3 dní od jej uloženia. Žalovaný však považoval zásielku za doručení, hoci neskúmal splnenie podmienky pre jej opätovné doručovanie a následné uloženie, t. j. že adresát sa na doručovanej adrese v čase doručovania zdržoval. Žalovaný túto podstatnú podmienku pre fikciu doručenia vôbec neskúmal a bez ďalšieho vychádzal z toho, že pre uloženie zásielky boli splnené zákonné podmienky. Pre uvedený záver však v spise správneho orgánu nie sú dostatočné podklady.

Vzhľadom na vyššie uvedené Krajský súd v Bratislave zrušil napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní bude preto úlohou žalovaného správneho orgánu preskúmať, či v danom prípade boli splnené všetky zákonom požadované podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia právnomu zástupcovi žalobkyne a to relevantnými dôkazmi, pričom sa zameria najmä na zistenie skutočnosti, či právny zástupca žalobkyne v rozhodnom období sa zdržiaval v mieste svojho trvalého bydliska a mohol sa reálne dozvedieť o uložení predmetnej zásielky. Ďalej bude úlohou žalovaného správneho orgánu opätovne posúdiť konanie žalobkyne vzhľadom na vyššie uvedený právny názor Krajského súdu v Bratislave.

III.

Odvolanie a vyjadrenie k nemu

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom uviedol, že Policajný zbor môže konať a postupovať iba na základe zákonov, v ich medziach a spôsobom ustanoveným v nich. Podľa ustanovenia § 64 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) je dopravná nehoda udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej sa usmrť alebo zraní osoba, sa poškodí cesta alebo všeobecne prospešné zariadenie, uniknú nebezpečné veci alebo na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenaplnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona. V § 64 ods. 2 zákona o cestnej premávke sú vyšpecifikované ďalšie udalosti, ktoré sa taktiež po splnení určitých podmienok považujú za dopravné nehody. V § 64 ods. 3 zákona o cestnej premávke je presne a zrozumiteľne definované, čo sa za dopravnú nehodu nepovažuje - ostatné udalosti v cestnej premávke, pri ktorých vznikla škoda v priamej súvislosti s premávkou vozidla, sa na účely tohto zákona nepovažujú za dopravnú nehodu ale za škodovú udalosť. Z vyššie uvedeného znenia jednoznačne vyplýva, že za

dopravnú nehodu sa považuje vždy udalosť v cestnej premávke, pri ktorej sa usmrť alebo zraní osoba, pričom zákon o cestnej premávke nešpecifikuje alebo neustanovuje, o akú osobu by malo ísť. Z uvedeného znenia vyplýva, že za zranenú osobu pre posúdenie udalosti ako dopravnej nehody sa považuje ktorákoľvek osoba, ktorá utrpela pri udalosti v cestnej premávke zranenie, bez ohľadu na to, či si ho spôsobila sama svojim konaním alebo jej bolo zranenie spôsobené inou osobou. Podľa názoru žalovaného a vychádzajúc zo znenia zákona o cestnej premávke postačuje na kvalifikáciu udalosti v cestnej premávke ako dopravnej nehody skutočnosť, že pri nej došlo k zraneniu osoby. Zranenie osoby sa v tomto prípade posudzuje vo vzťahu k udalosti, čiže všeobecná udalosť v cestnej premávke sa na základe tejto skutočnosti špecifikuje ako dopravná nehoda a na túto špecifikáciu nemá vplyv, kto komu spôsobil zranenie, ale že k nejakému zraneniu osoby došlo. Zákon o cestnej premávke neuvádza, že by malo ísť o spôsobenie zranenia inej osobe tak, ako je to napr. uvedené v Trestnom zákone pri posudzovaní trestného činu ublíženia na zdraví, kde je jednoznačne a nespochybniteľne uvedené, že ublížiť na zdraví možno inej osobe, nie sebe samému. Pod pojmom „inému“ v zmysle Trestného zákona, treba rozumieť individuálne určitú osobu alebo individuálne určité osoby, odlišne od páchatel'a. Uvedený popis protiprávneho konania sa však viaže na následok spôsobený inej osobe ako páchatel'ovi, bez ohľadu na spôsob konania, ktorým bolo toto ublíženie na zdraví spôsobené. Podľa názoru žalovaného nie je možné zamieňať si kvalifikovanie konania konkrétnej osoby voči inej osobe, ktorým jej spôsobila poškodenie zdravia s kvalifikáciou udalosti cestnej premávky ako dopravnej nehody. Rovnako skutková podstata priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nepostihuje poškodenie zdravia inej osoby, ale posudzuje konanie osoby, ktorým poruší ustanovenia zákona o cestnej premávke (pravidlá v cestnej premávke), v dôsledku čoho dôjde k dopravnej nehode. Ublíženie na zdraví z nebanlivosti inej osobe je samostatná skutková podstata priestupku uvedená v zákone o priestupkoch (samozrejme ublíženie na zdraví s nižšou spoločenskou nebezpečnosťou ako je to posudzované u trestného činu ublíženia na zdraví) a páchatel' ho môže spôsobiť akýmkoľvek konaním, pri ktorom dôjde k poškodeniu zdravia inej osoby.

Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný konštatoval, že existencia zranenia pri udalosti v cestnej premávke je dôležitá skutočnosť na špecifikáciu a konkretizáciu tejto všeobecnej udalosti - či ide o dopravnú nehodu alebo škodovú udalosť - bez ohľadu na to, kto komu toto zranenie spôsobil. Spôsobenie zranenia sa v súvislosti so špecifikáciou udalosti v zmysle zákona o cestnej premávke neposudzuje ako ublíženie na zdraví inej osobe a nie je možné si tieto dve odlišné skutočnosti zamieňať. Žalovaný k tvrdeniu Krajského súdu v Bratislave, že žalovaný vôbec neskúmal podstatnú podmienku pre fikciu doručenia (t. j. že adresát sa na doručovanej adrese v čase doručovania zdržoval) uviedol, že trvá na svojom vyjadrení, že rozhodnutie o priestupku ORP-P-1207/BAIV-ODI1-2012 zo dňa 9. apríla 2013 bolo doručované právnenému zástupcovi žalobkyne správne v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov. V zmysle § 24 ods. 2, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. Citované ustanovenie upravuje spôsob tzv. náhradného doručenia. Ide o právnu fikciu, že za podmienok ustanovených v zákone sa zásielka považuje za doručeníu, aj keď v skutočnosti to tak nie je. Takýmto spôsobom možno písomnosť doručiť len za predpokladu, že sa adresát v mieste doručenia zdržiava, avšak nebol zastihnutý. Ak sa adresát v mieste doručenia nezdržiava z akýchkoľvek dôvodov, zásielku treba vrátiť ako nedoručiteľnú. Trojdňová lehota je zákonná lehota, ktorú správny orgán nemôže predĺžiť. Podľa doručenky - doručenie do vlastných rúk, opakované doručenie, ktorá sa právnenému orgánu I. stupňa vrátila vyplýva, že dňa 15. apríla 2013 bol vykonaný doručovateľom neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie. Dňa 16. apríla 2013 bolo vykonané opakované doručenie, avšak bezvýsledne, preto doručovateľ písomnosť uložil dňa 16. apríla 2013 na pošte a vhodným spôsobom o tom adresáta upovedomil. Keďže si právny zástupca žalobkyne do troch dní od uloženia písomnosť nevyzdvihol, správny orgán I. stupňa správne považoval za deň doručenia posledný deň tejto trojdňovej lehoty, t. j. 19. apríl 2013 aj napriek skutočnosti, že si žalobca prevzal písomnosť na pošte osobne až 2. mája 2013. S poukazom na uvedené žalovaný trvá na svojom stanovisku, že odvolanie podané žalobkyňou dňa 16. mája 2013 bolo podané oneskorene, nakoľko posledný deň na podanie

odvolania bol 6. máj 2013.

Skutočnosť, ktorú právny zástupca žalobkyne uviedol, že v dňoch 16. apríla 2013 - 21. apríla 2013 sa v mieste trvalého bydliska na adrese, na ktorú správny orgán prvého stupňa rozhodnutie o priestupku doručoval nezdržiaval, nakoľko sa zdržiaval na svojom pracovisku u svojich rodičov v G. alovany považoval za účelové tvrdenie, nakoľko túto skutočnosť mal možnosť uviesť už v odvolaní zo dňa 16. mája 2013 proti rozhodnutiu o priestupku ORP-P-1207/BAIV-ODI1-2012 zo dňa 9. apríla 2013, čo však neurobil. Urobil tak až dňa 15. júla 2013, kedy podal podnet (odvolanie), teda až po tom, ako mu správny orgán prvého stupňa zaslal upovedomenie o postúpení spisového materiálu, v ktorom mu oznámil, že odvolanie bolo podané oneskorene a spisový materiál spoločne s odvolaním zasiela žalovanému na ďalšie konanie. V tej dobe už mal však žalovaný preskúmané oneskorené odvolanie zo dňa 16. mája 2013. Žalovaný oznámil listom zo dňa 27. júna 2013 pod číslom KRPZ-P-19/BA-KDI21-2013 žalobkyni, že odvolanie bolo podané oneskorene, pričom po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že odvolanie neodôvodňuje obnovu konania, zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Žalovaný v danom prípade žalobkyni doručil upovedomenie, nakoľko nebol dôvodný postup v zmysle ustanovenia § 65 a § 62 Správneho poriadku. Týmto žalovaný považoval odvolanie žalobkyne za vybavené s konečnou platnosťou. Právny zástupca žalobkyne dostal od žalovaného odpoveď (oznámenie zo dňa 7. augusta 2013) aj na podnet zo dňa 15. júla 2013, kde mu žalovaný vysvetlil, že upovedomenie o postúpení spisového materiálu zo dňa 5. júna 2013, ktoré obdržal od prvostupňového správneho orgánu, nie je možné považovať za individuálny právny akt a preto nie je možné voči nemu podať riadny opravný prostriedok. Preto námietky, uvedené v danom podnete zo dňa 15. júla 2013 považoval žalovaný za bezpredmetné.

Žalovaný zároveň poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II. ÚS 278/2011-13 zo dňa 16. júna 2011, v ktorom uviedol, že „dôkazné bremeno preukázať, že adresát sa v čase doručovania v mieste doručovania nezdržiaval, znáša adresát a nie správny orgán“. Právny zástupca žalobkyne na preukázanie svojho tvrdenia, že sa v čase od 16. apríla 2013 - 21. apríla 2013 v mieste trvalého bydliska na adrese, na ktorú správny orgán prvého stupňa rozhodnutie o priestupku doručoval nezdržiaval, nakoľko sa zdržiaval na svojom pracovisku u svojich rodičov v G., nepredložil žiaden dôkaz, preto žalovaný považuje rozhodnutie o priestupku ORP-P-1207/BAIV-ODI1-2012 zo dňa 9. apríla 2013 za právoplatne doručené. Žalovaný má za to, že pri uplatnení fikcie doručenia je potrebné, aby sa adresát po celú dobu doručovania zdržiaval mimo adresy doručovania. Svoju neprítomnosť v čase doručovania je adresát povinný preukázať hodnoverným spôsobom. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu zopakovala všetky argumenty uvedené už v priebehu konania, dodávajúc, že má pochybnosť o oprávnenosti osoby podpísanej pod odvolaním v zastúpení pplk. I. C. konať za žalovaného. Žalobkyňa má za to, že krajský súd náležite a dostatočne zistil skutkový stav a správne právne posúdil obe žalobou napadnuté rozhodnutia správnych orgánov, ako aj postup, ktorý predchádzal ich vydaniu, a preto navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

IV.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky
ako súdom odvolacím

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. Odvolací súd vzhľadom na ďalej uvádzané skutočnosti nepovažoval za potrebné na prejednávanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne

vyhlásený 7. mája 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím číslo SLV-PS-1120/2012 z 12. decembra 2012 v zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zrušilo k 31. decembru 2012 okrem iných aj rozpočtovú organizáciu Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Bratislave, pričom práva a povinnosti zrušenej organizácie prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Nakoľko pôvodne žalovaný ako právnická osoba uvedeným dňom zanikol, účastníkom konania na strane žalovaného sa stalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky z titulu právneho nástupníctva. Pod všeobecným označením žalovaný v texte je preto nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Tým je zároveň zodpovedaná námietka žalobkyne o oprávnenosti žalovaného resp. plk. JUDr. I. C., konať za žalovaného.

Podľa § 250i ods. 2 O.s.p., ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ktorým bola žalobkyňa uznaná za vinnú z priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. g) ZP na už uvedenom skutkovom základe.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej iba „ZP“), priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 22 ods. 1 písm. g) ZP, priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda,

Podľa § 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (ďalej len „ZCP“), tento zákon upravuje pravidlá cestnej premávky, práva a povinnosti osôb v súvislosti s cestnou premávkou, pôsobnosť orgánov verejnej správy na úseku organizácie riadenia cestnej premávky, vedenie vozidiel, evidenciu vozidiel a správne delikty za porušenie tohto zákona.

Podľa § 9 ods. 1 ZCP, vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu; to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, otáčaní alebo odbočovaní.

Podľa § 16 ods. 1 ZCP, vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad.

Podľa § 64 ZCP, odseku 1 dopravná nehoda je udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej

- a) sa usmrť alebo zraní osoba,
- b) sa poškodí cesta alebo všeobecne prospešné zariadenie,
- c) uniknú nebezpečné veci 24) alebo
- d) na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenaplnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona. 31)

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia za dopravnú nehodu sa považuje aj škodová udalosť podľa odseku 3, ak

- a) nie je splnená niektorá z povinností podľa § 66 ods. 6,
- b) je vodič zúčastneného vozidla pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky alebo sa odmietol podrobiť vyšetrovaniu na zistenie ich požitia alebo
- c) sa účastníci škodovej udalosti nedohodli na jej zavinení.

Napokon podľa odseku 3 ostatné udalosti v cestnej premávke, pri ktorých vznikla škoda v priamej súvislosti s premávkou vozidla, sa na účely tohto zákona nepovažujú za dopravnú nehodu. Takéto udalosti sú škodovou udalosťou.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej iba „SP“), správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si zaobstará potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov.

Toto ustanovenie je pri zisťovaní skutkového stavu dominantné, a to aj napriek tomu, že ustanovenie § 34 ods. 3 prikazuje účastníkovi konania aj niečo iné.

Podľa § 34 ods. 1 až 5

(1) Na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

(2) Dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka.

(3) Účastník konania je povinný navrhnuť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.

(4) Vykonávanie dôkazov patrí správneho orgánu.

(5) Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Podľa § 51 ZP, ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 58 ods. 1 a 2 ZP, objasňovaním priestupkov podľa tohto zákona sa rozumie obstaranie podkladov potrebných na rozhodnutie správneho orgánu najmä o tom, či

a) sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa tohto alebo iného zákona,

b) tento skutok spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku,

c) sa uloží sankcia za priestupok alebo sa od jej uloženia upustí, ak k náprave páchatel'a priestupku postačí samotné prejednanie priestupku,

d) uloží ochranné opatrenie,

e) uloží páchatel'ovi priestupku povinnosť uhradiť spôsobenú škodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade spisov správnych orgánov zistil, že skutkový stav nebol zistený nepochybne - nie presne a úplne a najmä jeho právne posúdenie je chybné.

Rozhodnutie žalovaného a jemu predchádzajúce rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Bratislava IV vychádza len z formálneho chápania priestupku. To je však v rozpore s obsahom pojmu priestupok i účelom zákona o priestupkoch.

Najpresvedčivejšie je možné vysvetliť nepochopenie tohto pojmu a pojmu dopravná nehoda policajnými orgánmi v tejto veci na príklade, kedy by si vodič vozidla spôsobil nie zranenie, ale smrť a pritom by zničil úplne svoje vozidlo, pričom by okrem toho nespôsobil škodu inej osobe, nepoškodil by žiadne dopravné zariadenie, cestu, ani by nikomu neublížil na zdraví. Takého vodiča by nebolo možné postihnúť za žiadny priestupok, a to nielen preto, že už by nebol nažive, ale predovšetkým preto, že by nikomu nespôsobil škodlivý následok - iba seba. Tak tomu bolo i v prerokúvanom prípade. Napriek škode a údajnému zraneniu žalobkyne pri kolízii by vyvodenie zodpovednosti voči nej bolo v rozpore s ustanoveniami o priestupku i o dopravnej nehode. Napriek zneniu § 64 ods. 1 ZCP, ak dôjde k usmrteniu alebo zraneniu osoby, nemožno toto ustanovenie formalisticky vykladať tak, že aj usmrtenie vodiča vozidla, resp. jeho zranenie, keď inak nenastal škodlivý následok, je tou podmienkou, ktorú predpokladal zákonodarcu pre posúdenie takej udalosti ako dopravnej nehody.

Už zo znenia zákona o cestnej premávke, ale aj z koncepcie priestupku uvedenej v citovanom § 2 ods. 1 ZP je zrejmé, že dopravnou nehodou (resp. priestupkom, ktorý je založený na spôsobení dopravnej nehody) nemôže byť udalosť v cestnej premávke, ktorou účastník spôsobí zranenie sebe a škodu (ani ak by presahovala súčasných 3990,- Euro) tiež len seba. Opačný výklad by viedol k prísnejšiemu postihu za priestupky než za trestné činy, pri ktorých je vylúčený postih za konanie, ktoré by inak formálne bolo trestné, okrem, ak by ním nebol poškodený samotný páchatel' - ak by nechýbal v trestnom zákone doslovne predpokladaný znak. Z týchto dôvodov napríklad nemožno seba samého okradnúť, poškodiť si vlastnú vec, či majetok, zavraždiť, či poškodiť na zdraví tak, aby to bolo postihnuteľné ako priestupok, či dokonca ako trestný čin. Samozrejme za ideálneho predpokladu, že okrem toho nedošlo k ďalšiemu škodlivému následku voči inému alebo iným subjektom.

Skutočnosť, že žalobkyňa nejazdila na ceste v súlade s citovaným ustanovením §§ 9 ods. 1 a 16 ods. 1 ZCP, v dôsledku čoho dostala šmyk a tým sa jej vozidlo dostalo mimo cestu, sama osebe nezakladá zodpovednosť za priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. g/ ZP. Dokonca ani vtedy nie, ako sa chybne domnieval žalovaný, ak si tým údajne spôsobila zranenie a škodu na vozidle.

Priestupkom je nielen konanie, ktoré má formálne znaky uvedené v zákone o priestupkoch, resp. iných

zákonoch. Je to aj konanie, ktoré musí byť jednak zavinené a jednak porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti - má určitú spoločenskú nebezpečnosť. Teda nie každé konanie uvedené - formálne popísané v osobitnej časti zákona o priestupkoch bude aj priestupkom.

Spoločenská nebezpečnosť konania žalobkyne je mizivá, resp. žiadna, pretože spoločnosť na jednej strane má záujem ochraňovať život, zdravie i majetok občanov, na strane druhej ich však nemieni a ani nemá oprávnenie šikanovať postihom za to, že si ublížili na zdraví, či si spôsobili škodu, a to aj v prípade, ak sa tak stalo v spojitosti s porušením iných povinností, napr. v doprave. Takéto konanie možno v záujme ochrany bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky maximálne postihnúť ako priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. k/ ZP pre porušenie všeobecných povinností vodiča. Taký postih bude mať zrejmy odraz i v ďaleko miernejšej sankcii za konanie žalobkyne.

V tejto súvislosti považuje odvolací súd rozhodnutie o zadržení vodičského preukazu žalobkyne, ako to vyplýva z priestupkového spisu za drakonické a ničím neodôvodnené rozhodnutie (nebol nikomu spôsobený žiadny škodlivý následok - okrem žalobkyne, nebola pod vplyvom alkoholu či návykovej látky, nespôsobila kolíziu, či inú škodlivú situáciu v bezpečnosti, či plynulosti dopravy - vozidlá prechádzali popri jej vozidle bez problémov, ba ani nezastavili).

Pokiaľ ide o doručovanie prvostupňového rozhodnutia, ak mala žalobkyňa zvoleného zástupcu pre celé konanie, nemalo jej byť rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu doručované.

Podľa § 25 ods. 5 Správneho poriadku, ak má účastník konania zástupcu s plnomocenstvom na celé konanie, písomnosť určená do vlastných rúk sa doručuje iba tomu zástupcovi. Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa vzťahujú na toto doručovanie. Ak však účastník konania má osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu.

V prerokúvanom prípade tomu tak bolo, a písomnosť bola, napriek tomu, doručovaná a doručená dňa 20. apríla 2013, na tej istej adrese ako sídli zástupca žalobkyne, žalobkyne samotnej. Zo spisu však nevyplýva, ako boli splnené podmienky - výzva na opakované doručenie a opakované doručenie, ak žalobkyňa bola v tom istom čase prítomná na uvedenej adrese. V spise nie je o tom (o výzve) založený žiaden doklad. Keďže o spôsobe doručovania vznikla pochybnosť, krajský súd správne rozhodol, že prvostupňové správne rozhodnutie bolo doručené až prevzatím písomnosti na pošte zástupcom žalobkyne dňa 2. mája 2013, a teda odvolanie zo dňa 16. mája 2013 bolo podané včas a v zákonnej lehote.

Podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Z toho dôvodu odvolací súd vyhodnotil postup a rozhodnutie krajského súdu o doručovaní a počítaní lehôt za správny s tým, že rovnako správne preskúmaval oznámenie z 27. júna 2013, ktoré v súlade s ustálenou judikatúrou súdov v Slovenskej republike považoval za rozhodnutie o podanom odvolaní zo dňa 16. mája 2013. Preto jeho odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil podľa § 219 O.s.p. ako vecne správne.

V.

Trovy konania

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože úspešnej žalobkyne žiadne trov nevznikli a žalovaný na ich náhradu nemá zákonný nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.